



Релігійна свобода в Україні постала перед низкою викликів *КИЇВ* – Ситуація в сфері гарантування свободи думки, совісті та релігії істотно не змінилася, хоча намітилися негативні тенденції у бік збільшення державного регулювання та звуження релігійної свободи.

Такий висновок правозахисників викладений у [Щорічній доповіді про права людини в Україні у 2013 році](#), повідомляє [Інститут релігійної свободи](#).

Протягом минулого року було зареєстровано низку небезпечних законодавчих ініціатив з боку провладних фракцій парламенту, але вони так і не були розглянуті.

На думку правозахисників, релігійна сфера традиційно має чимало конфліктних ситуацій, однак вони розв'язуються за допомогою усталених практик. Достатньою мірою свободу релігії можуть реалізувати громадяни усіх віросповідань.

На думку **Володимира Яворського**, члена правління Української Гельсінської спілки з прав людини та автора дослідження, 2012-2013 роки вирізняються наданням певних преференцій у діях центральної влади щодо Української православної церкви (Московського патріархату). Це проявлялося у позиції влади щодо передачі в оренду приміщень, виділенні коштів з державного бюджету на реставрацію релігійних споруд, що знаходяться у користуванні цієї церкви, та інших діях на її підтримку.

За словами експерта, дотримання принципів неототожнення та нейтральності держави по відношенню до релігійних організацій є однією з найбільших проблем в адміністративній практиці органів влади, котра часто ґрунтується на підтримці домінуючих у цій місцевості релігій та дискримінації релігійних меншин.

Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» всупереч статті 39 Конституції встановлює [дозвільний порядок проведення релігійних мирних зібрань](#). На практиці проведення публічних релігійних мирних заходів стикається із ще більшою кількістю проблем.

Проте, незважаючи на застарілий та місцями жорсткий Закон, деякі з його недоліків значною мірою компенсуються позитивною адміністративною практикою органів влади. Хоча очевидно, що за відсутності чітких правових гарантій релігійної свободи ситуація залишається хиткою та непередбачуваною й багато залежить від державної політики.

За оцінками [Інституту релігійної свободи](#), в 2013 році на розгляді парламенту знаходилось близько 30 законопроектів, які в тій чи іншій мірі стосувалися свободи віросповідання або діяльності релігійних організацій у духовній, соціальній чи інших сферах. Однак у профільних комітетах [більшість ініціатив, спрямованих на законодавче розширення права на свободу віросповідання](#), не знаходили належної підтримки.

У підсумку, в Доповіді правозахисників наводиться низка рекомендацій щодо вдосконалення законодавства України в сфері свободи совісті та віросповідання.

Зокрема, пропонується зробити автоматичним набуття релігійною організацією неприбуткового статусу після державної реєстрації, розширити [перелік підстав для проходження невійськової \(альтернативної\) служби](#) та збільшити термін дії посвідки на тимчасове проживання в Україні для релігійних діячів-іноземців.

Місцевим органам влади рекомендовано переглянути прийняті ними правові акти, що встановлюють дискримінаційні положення, а також додаткові, непередбачені законом [обмеження права на свободу віросповідання при проведенні мирних зібрань](#), оренди приміщень, виділенні земельних ділянок та поверненні культових споруд. **Підписуйтеся на сторінку ІРС в [Facebook](#) і [Twitter](#) – експертний погляд на законодавство і релігійне життя в Україні та світі.**

Інститут релігійної свободи, Київ
www.irs.in.ua